

CONCEPT

GEMEENTE

UDEN

RAADSADVIES

Zaakdossier: D00087851

Raadsadvies Natuurontwikkeling Agro As de Peel

2018/13336	
Auteur	: G.A.A. van den Berg
Afdeling	: Ruimte
E-mail	: Gea.van.den.Berg@uden.nl
Port.	: F. van Lankvelt

Effect op de begroting

☐ Ja ☒ Nee**Onderwerp**

Natuurontwikkeling Agro As de Peel

Advies

1. Akkoord te gaan om € 144.538 uit de reserve Buitengebied in Ontwikkeling te benutten voor natuurontwikkeling in de gemeente Uden gekoppeld aan het project Agro As de Peel.

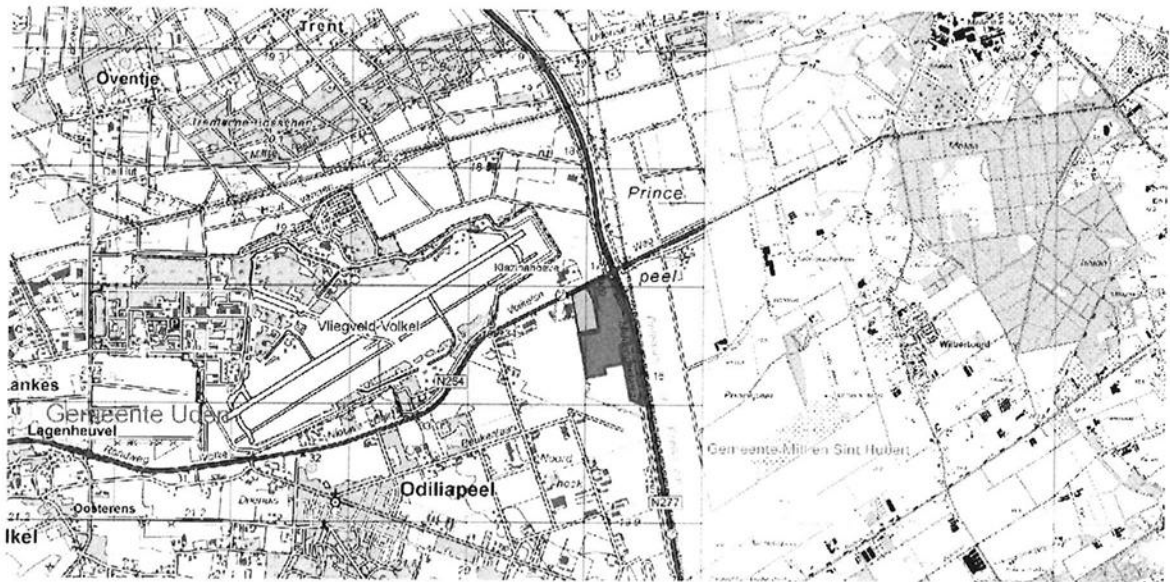
Inleiding

Agro As de Peel is sinds een aantal jaren een gebiedssamenwerking van de gemeenten Uden, Boekel, Landerd, Mill, Sint Anthonis en waterschap Aa en Maas. De gebiedssamenwerking maakt onderdeel uit van de regionale samenwerking AgriFood Capital in Noordoost Brabant. Kenmerkend voor de samenwerking is de intensieve samenwerking tussen ondernemers, overheden en kennis en onderwijsinstellingen op het grondgebied van de vijf participerende gemeenten.

Agro As de Peel is de proeftuin in de regio Noordoost Brabant voor het uitwerken van het concept van een duurzame primaire voedsel- en biomassaproductie en alternatieve eiwitproductie van de toekomst via toepassing van innovaties, projecten en ontwikkeling van proeflocaties op dit vlak, maar ook op het vlak van mestverwaarding, emissiereductie en inpassing in de omgeving.

In 2017 is de regionale proeflocatie geopend aan de Middenpeelweg waar innovaties zichtbaar worden gemaakt en samenkomen. Op deze locatie zetten we in op een totaal circulair systeem, waarbij dierlijke en plantaardige productie in balans zijn, op een wijze zonder negatieve impact op de omgeving en met maatschappelijke betrokkenheid en waardering.

Momenteel wordt op de 10 hectare die beschikbaar is door ondernemers en onderwijsinstellingen proeven gedaan met alternatieve eiwitproductie en biomassateelt, bodemproeven en een proef met natuurinclusieve landbouw.

Oranje markering is huidige markering (10 hectare)

Blauwe markering is beoogde uitbreiding proeftuin (30 hectare)

Agro As de Peel wil deze proeflocatie verder uitbreiden met de aangrenzende gronden (30 hectare gelegen in de gemeente Landerd) die eigendom zijn van het Groen ontwikkelfonds Brabant.

Het Groen Ontwikkelfonds Brabant is opgericht door de provincie Noord-Brabant met als doel het volledig realiseren van het Natuurnetwerk Brabant (voorheen de ecologische hoofdstructuur en ecologische verbindingzones) en heeft hiervoor middelen beschikbaar gekregen van de provincie Noord Brabant.

Er zijn al diverse (bestuurlijke) gesprekken geweest tussen het projectteam Agro As de Peel met het Groen Ontwikkelfonds waarbij besproken is dat uitbreiding van de proeflocatie met 30 hectare mogelijk is mits er elders in het gebied 30 hectare nieuwe natuur wordt gerealiseerd binnen of aansluitend aan het Natuurnetwerk Brabant.

De reden dat er een natuurcompensatie verplicht is komt doordat de 30 hectare die eigendom is van het Groenontwikkelfonds langs de Midden Peelweg eerder beschikbaar zijn gesteld voor ruilgronden voor verplaatsende agrarische bedrijven uit de Maashorst en dus aangekocht zijn ten behoeve van natuurontwikkeling. Deze gronden zijn niet meer noodzakelijk voor de Maashorst en kunnen daarom nu beschikbaar gesteld worden voor gebiedsontwikkeling Agro As de Peel.

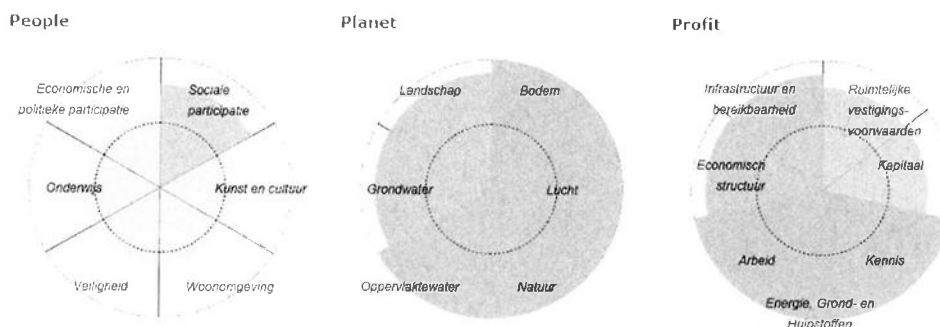
Eind maart 2018 hebben de bestuurders van de 5 Agro As de Peel gemeenten en waterschap bij elkaar gezeten en zich gecommitteerd aan de hoofdlijnen voor natuurcompensatie die middels het nu voorliggend natuurgebiedsplan verder uitgewerkt zijn.

Beoogd effect

De belangrijkste doelstelling van de proeflocatie en de daarbij behorende natuurcompensatie is dat met deze locatie wordt bijgedragen aan een toekomst waarin ondernemers uit de primaire sector zelf zorgdragen voor het oplossen van maatschappelijke problemen en er tegelijk een lange termijn ontwikkelperspectief ontstaat voor ondernemers. Op dit moment legt de primaire sector nog te een groot beslag op de fysieke en milieugebruiksruimte en is een koerswijziging noodzakelijk. Middels het

inzetten van de reserve uit Buitengebied in Ontwikkeling kan de natuurontwikkeling binnen Uden gerealiseerd worden en daarmee ook de uitbreiding van de proeflokatie.

Duurzaamheid

Argumenten

1.1 Het budget van € 144.538 is nodig om bij de dragen aan de totale natuurontwikkeling Agro As de Peel en het bedrag is beschikbaar in de reserve Buitengebied in Ontwikkeling

Gebiedssamenwerking Agro As de Peel doet het voorstel middels het natuurgebiedsplan om 30 hectare nieuwe natuur te realiseren en 10 hectare droge ecologische verbindingzones. Het Groenontwikkelfonds geeft een forse cofinanciering van tussen de 50% en 75% gezien de gezamenlijke doelstellingen en de totale financiële bijdrage van het Groen Ontwikkelfonds is €2.450.406,00. Dit betekent dat het resterend bedrag van € 1.113.796 betaald dient te worden door overige gebiedspartners en/of gemeenten en/of andere overheidsinstellingen. Concreet betekent dit voor de gemeente Uden een bedrag van € 144.538 waarmee er een bijdrage wordt geleverd aan de natuurontwikkeling binnen Uden. Dit bedrag is reeds beschikbaar in de reserve Buitengebied in Ontwikkeling.

De reserve Buitengebied in Ontwikkeling is nog beschikbaar vanuit het Bio beleid dat in 2010 is vastgesteld door de raad en dat is afgeschaft door de inwerkingtreding van de provinciale Verordening ruimte 2012. Het bio beleid, vergelijkbaar met Ruimte voor Ruimtebeleid, gaf de mogelijkheid om in bepaalde gebieden in het buitengebied een woning te bouwen in ruil voor het storten van geld in de reserve Buitengebied in Ontwikkeling dat vervolgens gebruikt moet worden voor compensatie in de vorm van sloop van overtollige bebouwing en/of natuurontwikkeling. Ook is genoemd dat de reserve Buitengebied in Ontwikkeling gebruikt mag worden als achtervang-situatie voor natuurontwikkelingsprojecten Landschap van Allure.

1.2 De natuurontwikkeling is nodig voor uitruil van de uitbreiding proeflokatie Agro As de Peel en draagt bij aan de uitvoering van het provinciaal natuurbeleid

Het natuurgebiedsplan geeft uitvoering aan de (bestuurlijke) afspraken met het Groen Ontwikkelfonds waarbij besproken is dat uitbreiding van de proeflokatie met 30 hectare mogelijk is mits er een uitbreiding gerealiseerd wordt van het Natuurnetwerk Brabant zoals in het natuurgebiedsplan uitgewerkt.

1.3 Agro As de Peel is een belangrijke pijler binnen de doelstelling "Landbouw in Transitie"

Agro As de Peel is een toonaangevend gebied met veel potentie dat de regio wil ontwikkelen tot een proeftuin voor de transitie van de primaire sector. Op dit moment legt de primaire sector nog te een groot beslag op de fysieke en milieugebruiksruimte en is een koerswijziging noodzakelijk. Omdat het steeds moeilijker wordt de kosten van toenemende eisen op het gebied van duurzaamheid te compenseren door specialisatie en schaalvergroting is een perspectiefwijziging nodig.

1.4 Het Groenontwikkelfonds draagt 50% tot 75% bij aan de kosten voor natuurontwikkeling

Het Groenontwikkelfonds geeft een maximale bijdrage voor deze natuurontwikkeling en dit betekent dat de financiële bijdrage van gemeenten en gebiedspartners kleiner is dan bij andere natuurontwikkelingsprojecten en de hoge financiële bijdrage van het Groenontwikkelfonds hier dus een extra impuls geeft.

Kanttekeningen

De realisatie van de natuurontwikkeling is deels afhankelijk van het verkrijgen van de grondpositie

De inventarisatie is gebaseerd op realisatie van 10 hectare droge ecologische verbindingzones en de overige natuur voor de 5 gemeenten gezamenlijk en hiervoor is medewerking nodig van de huidige grondeigenaren door overdracht van gronden of ruiling van gronden. Er is een haalbaarheidsonderzoek gedaan maar het kan altijd zijn dat gronden toch niet beschikbaar zijn en er geruild wordt met percelen. Dit is ook besproken met het Groenontwikkelfonds en akkoord bevonden mits de gronden in Natuurnetwerk Brabant liggen.

Het kan zijn dat de beoogde natuurontwikkeling van 55 hectare niet gehaald wordt.

Belangrijk is dat bij de afspraken met het Groenontwikkelfonds uitgegaan is van een minimale vereiste opgave van 30 hectare binnen 4 jaar met een streven naar 55 hectare. Het bod is gebaseerd op de huidige inzichten van de deelnemende gemeenten en waterschap ten aanzien van de kansen voor grondverwerving, de financiële ruimte en de bestaande prioritering.. De daadwerkelijke opgave kan nog afhangen van de voortgang van de gebiedsprocessen en dit kan in een later stadium tot verschuiving leiden.

Financiën

Gebiedssamenwerking Agro As de Peel doet het voorstel om nieuwe natuur te realiseren en betaalt hiermee een deel zelf en het Groenontwikkelfonds geeft daarbij een provinciale cofinanciering van 50% en deels 75% en dit is in totaal een financiële bijdrage van het Groen Ontwikkelfonds van €2.450.406,00 . Dit betekent dat het resterend bedrag van ongeveer € 1.113.796 zal betaald dienen te worden door overige gebiedspartners en/of gemeenten en/of andere overheidsinstellingen. Voor een deel van deze gelden is al geld beschikbaar of gereserveerd, voor de rest zullen er de komende tijd gekeken naar mogelijkheden, aanvullende gesprekken plaatsvinden en afspraken gemaakt worden.

Binnen alle deelnemende gemeenten is een inventarisatie gedaan naar de financiële haalbaarheid en uitvoerbaarheid. In principe is ieder gemeente verantwoordelijk voor realisatie van gemiddeld 2 hectare droge ecologische verbindingzones binnen 4 jaar wat in 10 hectare resulteert voor de 5 gemeenten samen.

Concreet voor Uden betekent dit een maximale bijdrage van € 144.538 wordt gevraagd.

Het voorstel is de financiële bijdrage van € 144.538 (€ 89.089 maximaal voor droge ecologische verbindingzones en €55.440 voor overige natuur) te halen uit de beschikbare reserve Buitengebied in

Ontwikkeling (beschikbaar is in totaal € 539.5000). Het bestedingsdoel natuurontwikkeling is gekoppeld aan het budget Buitengebied in Ontwikkeling zoals eerder door de raad is vastgesteld dus de raad heeft eerder vastgesteld dat natuurontwikkelingprojecten betaald kunnen worden uit de reserve Buitengebied in Ontwikkeling. Er is dus geen "nieuw" geld nodig.

De beschikbare reserve Buitengebied in Ontwikkeling dient ook als achtervang voor projecten landschap van Allure maar de verwachting, met de kennis en inzichten die we nu hebben, dat dit de Reserve Buitengebied in Ontwikkeling niet of nauwelijks gebruikt hoeft te worden voor achtervang Landschap van Allure.

Het bod is gebaseerd op de huidige inzichten en het kan zijn dat in een later stadium tot een verschuiving van gelden leiden. In overleg met het Groenontwikkelfonds en 5 deelnemende gemeenten en waterschap bereiden wij een programma-aanvraag voor waarin we ook een fasering van de projecten meenemen.

Communicatie

Besluitvorming en communicatie vindt plaats via de stuurgroep met terugkoppeling naar de regionale kopgroep transitie landbouw.

Er is onlangs, na de verkiezingen, een nieuwe stuurgroep gevormd. De stuurgroep bestaat uit Ben Brands (bestuurlijk trekker en wethouder gemeente Landerd), Jos van de Boogaart (wethouder gemeente Mill), Franko van Lankvelt (wethouder gemeente Uden), Wouter Bollen (wethouder gemeente St. Anthonis) en Peter Ketelaars (bestuurder waterschap Aa en Maas).

De klankbordgroep met onder andere de ZLTO, HAS en Wageningen Universiteit worden op de hoogte gehouden van besluiten en betrokken bij nieuwe ontwikkelingen.

Vervolg

Na oktober 2018 wordt een uitvoeringsplan opgesteld en ieder half jaar vind er een gesprek plaats met het Groenontwikkelfonds om de stand van zaken te bespreken.

Na oktober 2018 worden er ook concrete afspraken gemaakt met het Groenontwikkelfonds en provincie over de uitbreiding van de proeflokatie.

Bijlagen

1. Natuurgebiedsplan Agro As de Peel

Uden, 25 september 2018

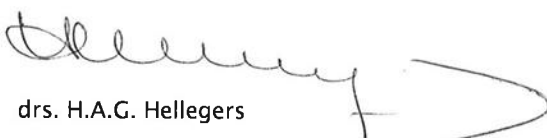
Burgemeester en wethouders van Uden

de secretaris

de burgemeester

drs. D. van Deurzen

drs. H.A.G. Hellegers